

VI. lingvistické fórum v Sosnovci

Jazykovědci bádající v oblasti slovanských jazyků se na konci září (26. a 27. 9. 2024) již pošesté sešli v Lingvistickém ústavu Humanitní fakulty Slezské univerzity v Katovicích, který sídlí v nedalekém Sosnovci. Mezinárodní konference Sosnowecké lingvistické fórum (Sosnowieckie forum językoznawcze) je pořádána pravidelně každé dva roky od roku 2014. Záštitu nad touto významnou akcí převzal starosta města, v němž se konference konala.

Rámec akce tvořil podtitul **Sémantika – gramatika – styl** a organizátoři nabídli účastníkům následující tematické okruhy:

1. Současné směry lingvistického výzkumu
2. Srovnávací výzkum v rámci slovanských jazyků
3. Jazyk v globální kultuře a informační společnosti
4. Pohledy na empirický výzkum jazyka
5. Lingvistika a výuka cizích jazyků

Príspevky bylo možné prezentovat osobně nebo ve formátu online. Jednacími jazyky byly polština, čeština, ruština a slovenština. Konference se zúčastnilo 52 badatelů z Polska, Česka, Slovenska, Německa a Bulharska.

Na plenárním zasedání účastníky přivítal předseda SFJ Andrzej Charciarek a další oficiální představitelé univerzity a města. Poté vystoupili **Piotr Źmigrodzki** z Ústavu polského jazyka Polské akademie věd v Krakově s příspěvkem *Uwagi o polskiej leksykografii jednojęzycznej w pierwszej połowie XX wieku*, **Simona Koryčánková** z Masarykovy univerzity na téma *Коннотативная лексика как одно из средств формирования языковой личности обучающихся в процессе преподавания РКИ в (чешских) школах*, **Mieczysław Balowski** z Univerzity Adama Mickiewicze v Poznani („*Języki*” *Bramy Morawskiej*) a **Diana Blagoeva** z Ústavu bulharského jazyka Bulharské akademie věd (*Polsko-bulharska homonimia międzyjęzykowa na płaszczyźnie frazeologicznej*).

Po diskusi a přestávce pokračovala jednání ve třech sekcích. První byla zaměřena především na frazeologii, druhá na komparativní gramatiku a lexikologii a příspěvky ve třetí sekci spojoval kognitivistický přístup

k jazyku, přičemž opět zpravidla v porovnávacím pohledu, nejčastěji polsko-ruském. Jako příklady vystoupení můžeme uvést: **Grażyna Mańkowska** (Varšavská univerzita, *Funkcje tekstów humorystycznych na materiale rosyjskich dowcipów o tematyce wojennej*), **Maciej Walczak** (Slezská univerzita v Katovicích, *Идиоматика деструктивного проявления ног (в русско-польском сопоставлении)*) nebo **Anna Budzik** (Slezská univerzita v Katovicích, *Porównanie nazw człowieka ze względu na niski i oraz inteligencji [na materiale rosyjskiego i polskiego języka potocznego]*). V prvním bloku vystoupili i další dva účastníci z České republiky: **Jindřich Kesner** (Univerzita Hradec Králové, *Несклоняемое препозитивное определение в русском и чешском языках в свете действия внутренних законов развития языка*) a **Tereza Poledníková** (Masarykova univerzita, *Избранные морфологические аспекты, влияющие на перевод кибертекстовых строк, содержащих переменные, с английского на чешский и русский языки*).

Ve druhém bloku zaujala vystoupení **Liudmily Huškové** (Univerzita Karlova, *Синтаксические особенности письменной разговорной речи в сети «Инстаграм»*) a **Anety Banaszek-Szapowalowej** (Slezská univerzita v Katovicích, *Обращение к животному миру в эпистолярном конфликтном дискурсе*), jakož i vystoupení **Piotra Czerwińskiego** (Slezská univerzita v Katovicích, *Модели и формы выбора в детской русской считалке*). Jistá jednotnost témat se projevila především ve druhé sekci, která byla jednoznačně zaměřena lexikograficky: **Jadwiga Tarsa** (Opolská univerzita, *Образ Росji początku XXI wieku w słowniku „Новое в русской лексике”*), **Aleksandra Zięba** (Slezská univerzita v Katovicích, *Wariantywność miejsc walencyjnych reproductów potocznych w nowoczesnym opracowaniu leksykograficznym*), **Bartosz Juszcak** (Vratislavská univerzita, *Amatorskie słowniczki i podręcznik brneńskiego hantecu. Ich rola i zastosowanie*) a **Maria Mocarz-Kleindienst** (Lublinská katolická univerzita Jana Pavla II., *Sketch Engine jako narzędzie w pracy leksykografa*), kdežto ve třetí sekci převládala témata historická, např.: **Barbara Rodziewicz** (Štětínská univerzita, *Idiolektałny wymiar języka XIX-wiecznej praktyki epistolarnej na przykładzie listów Klemensa Rodziewicza do Józefa Ignacego Kraszewskiego*), **Dorota Głuszak** (Univerzita Marie Curie-Sklodowské

v Lublinu, *O czym spieszono donieść carowi z zagranicy? – tematyka wiadomości w rosyjskich przekładach prasy europejskiej z XVII wieku*) nebo **Anna Iacova** (Lodžská univerzita, *Język łódzkich aktów metrykalnych z przełomu XIX i XX wieku*). Závěr prvního dne konference umožnil neformální setkání účastníků během slavnostní večeře v nedaleké restauraci.

Druhý den rokování pokračovala již jen ve dvou sekcích. Zazněly příspěvky blízké kognitivní lingvistiky či lingvokulturologii a také z oblasti linvodidaktiky a lexikologie, zaměřené zejména na přejímky z cizích jazyků (zvláště z angličtiny): **Ewa Bialek** (Univerzita Marie Curie-Skłodowské v Lublinu, *Koncept POLSKOŚĆ w ujęciu dyskursywnym*), **Agnieszka Gasz** (Slezská univerzita v Katovicích, *Śląskie teksty w przestrzeni miejskiej z perspektywy lingwistycznej i kulturowej*), **Roman Gawarkiewicz** (Štětínská univerzita, *Analiza porównawcza profilowania konceptu „wojna w Ukrainie” w rosyjskiej i ukraińskiej narracji wojennej oraz w wybranych europejskich dyskursach prasowych*), **Bartłomiej Szynal** (Slezská univerzita v Katovicích, *Eksplikacja znaczeń skromności w języku polskim i rosyjskim [analiza korpusowa]*), **Ján Gallo** (Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre,

Семиотическая гетерогенность коммерческой рекламы как поликодового текста), **Jarosław Karzarnowicz** (Univerzita v Białymstoku, *Formy czasów gramatycznych w Ewangeliarzu Peresopnickim na tle ewangeliarzy cerkiewnosłowiańskich*), **Fedor Miliaev** (Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, *К проблематике поликодовости современной рекламы*), **Robert Bońkowski** (Slezská univerzita v Katovicích, *Serbskie przymiotniki i czasowniki motywowane leksemem deme/deęa w glottodydaktyce języka serbskiego jako obcego w Polsce*), **Artur Czapiga** (Řešovská univerzita, *Akty mowy aprobaty i dezaprobaty w memach internetowych*), **Grair Magakian** (Slezská univerzita v Katovicích, *Słowa kluczowe futurologicznych wojen kognitywnych [francuska perspektywa do 2060 r.]*), **Małgorzata Borek** (Slezská univerzita v Katovicích, *Metaforyczne wyrażanie sukcesu w języku rosyjskim i polskim*), **Bernadeta Niesporek-Szamburska** (Slezská univerzita v Katovicích, *Jaka lingwodydaktyka w czasach antropocenu?*), **Joanna Wasiluk** (Varšavská univerzita, *Synonimy i antonimy jako środki oddziaływania w rosyjskich tekstach medialnych*), **Małgorzata Rusak-Mietlińska** (Univerzita Adama Mickiewicza v Poznani, *Słowem o muzyce*).

Twórczość Chopina w polskich i rosyjskich tekstach naukowo-dydaktycznych), **Danuta Pytel-Pandey** (Vratislavská univerzita, *Formy nakłaniania do szczepień przeciw COVID 19 w języku polskim i rosyjskim*), **Lukáš Plesník** (Ostravská univerzita, *К вопросу о композитах английского происхождения новейшего времени в современном русском языке [в сопоставлении с чешским языком]*), **Joanna Woch** (Slezská univerzita v Katovicích, *Акцентная характеристика новейших англицизмов в современном русском языке*), **Patricie Novotná** (Masarykova univerzita, *Лексико-семантический анализ англицизмов в русском языке [на примере выбранных публицистических статей с тематикой «туризм»]*), **Izabela Kozera-Sławomirska** (Jagellonská univerzita, *Видовой потенциал глагольных англицизмов в современном русском языке*), **Adam Vojtěch** (Masarykova univerzita, *Přejatá slova v české a ruské právní terminologii: srovnávací analýza*). Vyslechli jsme také příspěvek **Jiřího Gazdy** (Masarykova univerzita) z oblasti politické lingvistiky (*Textové a jazykové prostředky protievropské propagandy na zpravodajském portálu InoSML.ru*), příspěvek **Christofa Heinze** z Lipské univerzity zaměřený translatologicky (*Direkcionalita a volba překladatelských strategií – na příkladu překladu konstrukce typu OVS z češtiny do němčiny*) a zejména stylisticky zaměřené vystoupení **Andrzeje Charciarka** (*Provozní řád jako veřejný nápis – žánrová charakteristika*).

Na závěrečném plenárním zasedání bylo provedeno shrnutí letošního ročníku a učiněn příslib ze strany organizátorů, že tradice SFJ bude za dva roky určitě pokračovat. Účastníci ocenili velmi dobrou organizaci i skvělé technické zajištění celé akce. Tak za dva roky na shledanou na sedmém Sosnoveckém lingvistickém fóru!

Jindřich Kesner